

THƠ XƯA – BẠN CŨ – QUÊ NHÀ

NGUYỄN THỊ KHÁNH MINH

Một chút gì gợn lên nơi mùi cà phê sáng, nơi tách trà nhâm nhi buổi xế chiều, nơi ly vang đỏ nồng đêm tối, làm cồn cào nhớ đến câu thơ đã đọc từ lâu lắm, thơ xưa chẳng, nhưng sao cái rung động hôm nay về nó vẫn làm ta xao xuyến đến vậy.

Thơ cũ như là áo xưa. Chút hương theo gió chút mùa gửi trăng. Chút phân vân duệt tơ tằm. Chút mình lẫn chút trăm năm bụi ngùi. Chút thân. da thịt sần sùi. Chút tà dương vội sấm soi tuổi đời. (Hoàng Xuân Sơn).

Và phải chi những lúc như thế, được ngồi cạnh người bạn đã một thời cùng nhau chia sẻ, giờ đã phương trời cách biệt... Nhớ về nhau mới thấy rằng bạn được xem là cố cựu không phải ngày một ngày hai mà nên.

Và nơi xa xăm kia, là quê nhà, là trời đất cũ, là căn nhà ấu thơ, cảm hoài nhớ về, muốn thì thăm cùng người, dưới tàn mây trắng kia là nhà ta...

Thơ xưa. Bạn cũ. Cố hương. Ký ức của máu thịt. Luôn được bảo vệ bằng Nhớ. Nhớ, có phải cho ta được dừng lại để sống chậm đi một chút hưởng thụ thấm thía hơn, cái đậm thắm chín muồi của cảm xúc, của xa vắng thời gian? Biên giới giữa xa xưa và hôm nay chỉ một vách sương, bạn và ta như chưa hề chia biệt. Thốt nhiên trong đêm viễn xứ, hoàng lan ngoài vườn khuya ngát hương quê nhà...

*

VÕ CHÂN CỬU (1952-2020)

ĐƯỜNG VÔ NÚI

Theo mây đi một buổi
Trời đất nhẹ phiêu phiêu
Va đầu tưởng đụng núi
Chỉ đụng bóng sương chiều
Một mặt trời làm lụi
Trên trần gian tiêu điều.

ÁNH NGỌC NÚI CAO

(Trích đoạn)

Mơ màng như một giấc chiêm bao
Người lại hồi sinh từ bao kiếp
Hơi truyền sóng gió lướt qua mau
Hơi truyền trong gió theo cát bụi
Cát bụi thì mờ vụn vụn năm
Cát bụi báo tin ta trở lại
Từ tro tàn của buổi xa xăm

...

Ta bay ngất ngưỡng trong đại mộng
Nào mệnh mộng mấy nẻo quê nhà
Đợt sóng thiên thu hoài vang vọng
Trong lòng sao vẫn tưởng như xa
Đêm đêm dòm mãi trời cao ngóng
Không một vì sao buổi trăng tà
Âm âm tiếng núi trong sương đọng
Mười năm mà vẫn tưởng hôm qua

1972

*

VŨ HỮU ĐỊNH (1942-1981)

TRỜI ĐẤT CŨ

Về ngõ cũ, anh gặp trời rất cũ
Con chim cùng về hát lạnh trong sương
Bến sông ấy anh đứng nhìn lại nước
Mấy mươi năm nước cũng bình thường

Về ngõ cũ, anh gặp chiều rất cũ
Bầy vượn cùng về đuổi bóng trên nương
Rừng xưa có phai chút màu sắc cũ
Màu cũ đang về trong gió trong sương

Về ngõ cũ anh ôm hồn đất cũ
Mảnh đất nghìn năm sao vẫn không già
Con thỏ con chồn chào anh lủi chạy
Anh cũng vừa lủi chạy vô trường

Ô nơi đây anh còn tiếc đoạn trường

Về ngõ cũ gặp người bạn cũ
Người bạn bao năm sao cũng chưa già
Anh gặp lại anh vác cần xách giỏ
Sớm lên đường bóng lẩn mưa xa

Về ngõ cũ, anh đã về chốn cũ
Mấy mươi năm thấp thoáng trong đời
Trời đất cũ mở lời chào vạn đại
Màu trôi đi, anh đứng lại em ơi

1972

*

LOUISE GLÜCK

CÁNH CỬA TRÓC SƠN

Rốt cuộc, ở độ trung niên,
Tôi thêm trở về thời thơ ấu.

Căn nhà vẫn vậy, nhưng
cánh cửa đã khác.
Không còn màu đỏ nữa – gỗ đã tróc sơn.
Nhưng cái cây vẫn vẹn nguyên như trước: cây sồi, cây ngô đồng.
Nhưng con người – tất cả cư dân của thời quá vãng –
đã ra đi: thất lạc, qua đời, di tản.
Đám trẻ con từ phía bên kia đường
những ông già, bà lão.

Mặt trời vẫn thế, bãi cỏ
nâu khô mùa hè.
Nhưng hiện tại chất đầy người xa lạ.

Và theo cách nào đó mọi thứ đều hoàn toàn chính xác,
chính xác như tôi từng nhớ: căn nhà, ngõ phố,
ngôi làng phồn thịnh –

Không phải để được tái sinh hay để bước vào một lần nữa
mà để biện minh
cho sự thịnh lặng và nỗi vời vợi,
nỗi vời vợi của nơi chốn, của thời gian
độ chính xác đến kinh ngạc của trí tưởng và chiêm bao –

Tôi nhớ về tuổi thơ của mình như một ước muốn
đau đáu là được sống ở nơi nào đó khác.
Chốn đây là nhà; đây chắc hẳn là
thời thơ ấu tôi mang trong tâm tưởng.

“Unpainted Door” – Từ tập thơ “The Seven Ages” (2001)
LINH VẤN dịch (vanviet.info)

*

BÙI BẢO TRÚC (1944-2016)

GỬI CĂN NHÀ CŨ
(Trích đoạn)

Hãy tưởng tượng khi bước vào cuối ngõ
Căn nhà xưa rêu phong kín tường vôi
Khung cửa sắt sơn đã bong lổ chỗ
Chìa khóa mòn trong ổ bỗng reo vui

...

Hãy tưởng tượng trong khu vườn thuở trước
Cây ngọc lan ngày đó đã ra hoa
Mấy bụi trúc và một hàng thực được
Mùi đất thơm cơn mưa nhỏ đầu mùa

...

Hãy tưởng tượng lại đi trên đường cũ
Những lè đường đá lát lá me non
Thời trốn học lang thang trên vỉa phố
Sách trong tay, mộng ước chất đầy hồn

Hãy tưởng tượng ghé vào thăm tên bạn
Bắc ghế ra ngồi đọc lại Đường thi
Trên căn gác năm xưa trắng vẫn sáng
Nhớ Hạc Vàng từ thuở mới bay đi

Và tưởng tượng vừa tan cơn mộng dữ
Bạn bè xưa, người tình cũ về đây
Căn gác nhỏ của một thời sách vở
Vẫn còn nguyên, cơn ác mộng xa bay.

(ngo-quyen.org)

*

CAO ĐÔNG KHÁNH (1941-2000)

TRÊN NÓC SAIGON

để anh hát cho em ngủ quên
lời êm ái như cỏ xanh mướt
mây và hoa trên nóc thành phố
nơi đóng rêu nơi anh hoang vu
chẳng ai ngờ anh hôn ngón tay
nơi anh kể chuyện buồn cổ tích
chẳng ai ngờ anh hôn mái tóc
một ngọn cây còn một gia tài
chẳng ai ngờ anh hôn đôi môi
con đường rong thành phố phé thải
chợt cơn nắng tiếp trận mưa mù
lá me rơi trong tách cà phê
chẳng ai ngờ anh chưa chết đói
bụi cỏ may mọc nửa lưng trời
một cụm mưa làm phong cảnh đẹp
mặt trời xanh mọc trên gò má
nơi mấy năm bụi phủ lặng thinh

chẳng ai ngờ anh hôn mắt khép
người dưới đất cò bay phát phối
chẳng ai ngờ hai đũa tự tình
cò trở hoa trên nóc cao ốc
chẳng ai ngờ anh còn đủ sức
để anh hát cho em ngủ quên
lời êm ái nhỏ như sợi chỉ
chẳng ai ngờ em chết lạnh băng

(Gio O.com)

*

HOÀNG XUÂN SƠN

CỐI CHIA

(Nhớ Nguyễn Xuân Hoàng)

Vạt nước hắt sương đi xa
trời mưa quyên đổ
thâm tà áo
bâu
nên thơ
từ vụng hôn
đầu
muối chan môi lệ
đằm câu mận nồng
bề gì tóc cũng phơi
hong
sợi trăm năm có nao lòng bề dẫu?
vắt hương
cạn kiệt đàn sầu
bãi trắng chín lộng
mùa sâu
uẩn quỳnh
xưa còn tản mạn thiên kinh
ơi con bướm đậu tang tình ngũ cung
vàng âm. mai, khỏn
tao phùng
trói nhau phương hướng
mật mừng
cối

chia

Sông về
thiên thiệp mộ bia
đăm đăm hồ mị
ô kìa!
giác ai?
lạc trần chuông mõ bi ai
tàn nhang khuya với chuỗi dài đầu tình
đầy trời
mắt lạ cung nghinh
triều dương ánh cũ
có bình yên chẳng?
rề rà
xếp áo cùng khăn

rớt rơi còn chút bụi hần tâm si
ở hoa cương
ngạt xuân thì
nhành khô
xác mượn
chờ chi bụi hồng
đá vàng
tủi nợ gai chông
trăm năm gối nhẹ
tang bằng
thốt
thừa

*

TRỊNH Y THƯ

THÁNG BA, HÃY TRÔI ĐI
(Viết đêm Cao Xuân Huy trút hơi thở cuối)

Tháng ba đỉnh trời toác máu
lũ kên kên chao chiêng
mùi tử khí trào dâng
tháng ba xác trẻ và người già.

Nằm bên nhau thanh thản nghe gió vi vu
bờ lau Cửa Việt sóng bủa lớn
nuốt chửng –

Thành phố lạ, biển đen không đâu là nhà
tên tuổi lãng quên như râu tóc
bản nháp cuộc đời viết mãi chưa xong.

Đêm trở mưa, đi về như cơn mộng
rượu đỏ máu bầm cũng thế thôi
ngan ngát hoàng lan chờ bên khung cửa.

Chua xót viên đạn cũ còn sừng vết thương
tháng ba trở về bờ cát đỏ
tháng ba trôi đi như ngàn sương.

Lạ thổ ngoại lạ cả tình
bên kia núi còn nghe đồng vọng
u uất đêm trăng –

Chờ ngày hóa thân
cõi lạ vừa nằm xuống đã thấy biển xưa
cát trắng mái nhà nâu hàng dừa.

Hãy trôi đi tháng ba.

NGUYỄN THỊ KHÁNH MINH

LỜI HẸN CỦA PHÙNG NGUYỄN

(Trường niệm nhà văn Phùng Nguyễn, ra đi ngày 17.11.2015)

Tôi sẽ đến. Tôi nhất định sẽ đến*
Buổi mai còn cào lời hẹn
Cà phê mắt đen đợi nhau

Tôi sẽ đến. Tôi nhất định sẽ đến
Một góc bàn. Hai ly cà phê hẹn
Thị trấn giữa đàng. Thăng thốt. Nhịp trần gian

Tôi sẽ đến. Tôi nhất định sẽ đến
Starbucks bên đường hay cuối đất xa
Giờ cùng trời ngó nhau thăm thăm

Tôi sẽ đến. Tôi nhất định sẽ đến
Người vừa hẹn. Rồi đi ngay cái một
Then vừa cài. Cổng đã khói sương

Nghe trái tim đau trở mùa hoa tuyết
Thôi tháng ngày là ký ức tìm nhau
Người đã đưa. Người đã chờ.
Và Người đã đến

Kia. Tiếng cười vừa tan trong câu chào
Tay bắt mặt mừng trời xanh nghiêng nón
Thị trấn giữa đàng. Chuyện kể chiêm bao...

11. 2015

* Câu văn của Phùng Nguyễn hẹn với
Nguyễn Xuân Hoàng đến cà phê Starbucks
ở Thị Trấn Giữa Đàng.

*

LÊ NGUYỄN TỊNH

BAY ĐI NHƯ MỘT CÁNH CHIM

(Tiễn biệt Họa sĩ Đinh Cường [1939-2016])

Không bút không mực tôi viết một câu thơ
lặng lẽ như con đường
không dấu chân của khách hành hương
yên tĩnh và vô ưu
như giọt sương tan trên chiếc lá no đầy lục diệp
vô trú xứ như một cánh chim
tôi lao vào bầu trời xanh vô tận
không màu không sắc
tôi vẽ một bức tranh vô hình
chiều kích vô biên của bình minh

tôi chết lịm trong thinh lặng, trong lửa
trong thơ, trong sắc màu
như một sự tận hiến thơ mộng

(nguoiviet.com)